

IN-NAHILA

TA' AGOSTINO LEVANZIN.

GAZZETTA TA' CULL GIMCHA BIEX TGHALLEM U TIDDEFENDI IL POPLU.

Omne trit punctum qui miscuit utile dulci.

Giebha ženġ dac li għaraf ġallat il ħelu ma'l meħtieg.

92.

4 ta' GUNJU 1910.

IT-TIENI SENA

FTEHIM.

Hadd ma jista jissieheb għal ankas minn sena; u jecc ma jgharrafx lili, b'il mictub, ghallankas hmistax kabel, li ma fi hsiebux ijgedded, inghoddu blħala 'msieħeb għa's-sena ta' ūara. Il-ħlas, b'il kuddiem, hu: għal ta'l Belt, ta'l Furjana u ta' Ta's-Sliema hames xelini f'is-sena u jista jsir b'is-sitt xhur jeu b'it-tliet xhur; l-oħra ja iħallsu, barra minn dan, il-posta ucoll. Cull min jissieheb issa jiehu l-eñu sena li harget b'xejn; min ijsieħbu jiehu. "Mahbub ta' Gesù" b'xejn. In-Nahla" u il "Mahbub ta' Gesù" jinbighu għand is-SUR ĠANNI CRITIEN, ta' Strada Rjali ta'l Belt, fejn jista jsir il-ħlas ta'l gazzetta ucoll. L-ittri għandhom jinbagħtu collha f'Ta's-Sliema, 12, Str: S. Vincenzo.

Is-Sultan "George the Fifth."

GORĠ IL HAMES — «IS-SULTAN BAĦRI», li tala fuksit it-Tron ta'l Inghilterra u għalhekk ha ucoll f'idjejh il-hacma fuksit il-Gżejjjer tagħna tūieled f'Malborough House, f'it-3 ta' Ĝunju 1865, u għalhekk illum għandu seūna ħamsa u erbgħiñ sena u għurnata. Mela it-3 ta' Ĝunju, m'il-lum il-kuddiem, tcu għalina il-festa ta'l BIRTHDAY (tā'elid) tiegħi. Billi iż-żeu nannietu, ir-Regina Vittorja ta'l Inghilterra u ir-Regina Lüisa ta'd-Danimarka chieni it-tnejn iż-żebbu ħisk katta tħalli dakka ma'l-ħażda f'Sandringham jeu f'Osborne u dakka ma'l-ohra f'Bernstorff, f'id-Danimarka, paxxix ommu, ir-Regina Alexandra. Minn żgħurit u ġura gibda cbira lejn il-baħar, u ma satax jon-kos għaliex go demmu uiret il-ħalli ta'l baħar nieżla minn mijiet ta' snin f'żenġi għnus baħħara—l-Inglizi u id-Danisi; u għalhekk malli għalak ittnax il-sena, t'il 5 ta' Lulju 1877, dahħlu għad-did fuksit il-frejgata «Britannia» fejn chien l-iż-ġiur ir-riehed fost il-gadetti u fejn dam għal sentejn shah taħbi it-triegi ja ta' l-Captain Fairfax. Ma tul-dana iż-żmien studja bil-

kalb u għamel l-eżamijiet biex laħak «midshipman» u għaddha minnhom bl-unuri collha. Bagħiżtu allura fuksit il-bastiment b'il klugħ «Bacchante» li f'id-19 ta' Settembru 1879 telak biex ijdur daura ma'd-dinja u biex iż-żur il-Colonji collha u ħażda iż-żara l-oħra. B'hekk iż-żagħiżugħi ġorg sata jara il-pajjisi collha ta'l Imperu u jistudja il-qwestjonijiet u id-drau u tagħhom collha biex iċcun jista jidher għal-ħamis. Dina id-daūra damet għal-ħamis snin billi raġa daūnar denbu għal-ħamis l-Inghilterra u ħażsal fl-1884. F'id-3 ta' Ĝunju ta'l-istess sena, igifieri dieg inhar li għalak dsatax il-sena, laħħku sottaten u laħak tenent f'id-8 ta' Ottubru 1886. F'dina is-sena gie mibgħut fuksit it-«Thunderer» f'id-Mediterran u haġġi chien għostna, u f'daq iż-żmien l-intelligenti fotografu Formosa chien hadlu dana ir-ritratt li gibna u li gibni għaliex hu tit-chira għażiż ta' meta is-Sultan mah-bub tagħna chien iż-żgħammar fostna. Ftit ūara għadda fuksit id-«Dreadnought» u minn hemm għal fuksit it-«Alexandra» li fuksha għadda għal-ħalli tħalli snin shah, u li f'daq iż-żmien

chienet il *flagship* ta' zижу, id-Duca di Edinburgu. Уара bagħtu fuk it-« *Trush* » biex ijregiha meta marret f'il West Indies u fejn irrappresenta ir-Regina Vittorja fl-Espozizzjoni ta' Ĝammajca ta'l 1900. F'd'il habta miet ħuh il cbir u għal-hekk chellu jitħak il bahar. Fl-1901 telak ma'l « *Ophir* » għal l-Australja biex fetah il Parlament ta' dieg ir-Repubblica. Dac iż-żmien chien DUKE OF YORK, u meta mietet ir-regina Vittorja u laħak PRINCE OF WALES għamel vjagg tħil f'Ceylon, l-Australja, in-Nova Zelanda, l-Africa t'-isfel, il Canada u gie ucoll haġi Malta, meta l-Onor: L. Gatt, C.E. u il Baruni Ugo Testaferrata-Abela laħku Cavalieri ta'l Ordni ta' S. Michiel u u S. Ġorg, mn'idhej stess. Fl-1905-06 mar żar l-Indja b'il Principessa miegħu u raġa mar il Canada f'id-Centinarju ta' Quebec. Issa chellu jmur l-Africa t'-Isfel biex jiftah il Parlament ta' hemm hu, iż-żda billi laħak Sultan ma nabsux li jeun jista' jmur hekk f'il bogħod u jħalli is-saltna tiegħu f'mument imħaūad bħal dan. Dana iżżeżeieg ma'l Principessa Marija Vittorja ta' Teck, fl-1893, li illum hi ir-Regina tagħna u hu it-tieni uieħed fost is-seba t'itfal li chellu il mibchi Sultan Edward. It-tifel ta'r-Re il gdid, u li issa jilħak Prince of Wales, jismu Edward, bħal nannu.

Nitimgħu li taht il-ħacma għaklja ta' dana is-Sultan, il-għid id-Imperu' Brittanieku jgħaddi ħasna il-kuddiem u li jaġi saħħa dauc il-ħbieberijiet ma'l ġnus l-oħra u nabb il-maħbub Edward. Il-gazzetti collha tħellmu tajjeb-ħasna minn dana ir-Re Ġorg billi minn dejjem chien ragel miġbur, rasu f'locha u mogħti għal l-istudju ta'l aktar questaq-jiet meħtiega ta'l pakk.

Għaldakstant nitolbu b'il kalb collha l-Alla il-ħanin li jseddu u jaħiha il-kañuha ħalli jeun jista' jaħbem tajjeb chif tixtiek kalbu u biex minn dana ir-risk, chi' ritma, jmissna xi farċa aħna ucoll.

GOD SAVE THE SAILOR KING!

PRAC.

In-neguzjant Balbi ta' Strada Mercanti ħakku minn ijsfahru tassseu għal enisja gdida u sabiha li talla il Marsa, u li issa sejjra taka, second degriet ta'l Iskol, t'idejn il-ħabrieca patrījet Capuccini. Dana il-benefattur għarraf nefak flusu u ħalla tifħira sabiha tiegħu.

Dauc collha li chieni iccundannati għal ankas minn tliet xħur habs geu maħtura m'ir-Re il-Ġdid Ġorg.

Għogbitni ħasna il proposta li għamel l-Onor: Said biex f'il-liggiex il-għoddha Ta's-Sliema tigi' magħduda bħala belt billi b'hekk jicolha ħasna var>tagġi tant għal dic li hi saħħa chemm ucoll għal dic li hi moralità billi jinkatgħu ħasna m'il għarucażżejjiet li kiegħdin jsiru cull jum f'certi torok.

Uieħed ingliż, Parten Halle, sab chif jagħmel porvli bla leħha bħal ma kabel chieni sabu chif jagħmlah bla duħħan. Mela issa meta jispara canun jeu azzarin l-egħdeuwa ma jistgħux jintebħu mnejn huma gejjin il-balal għal-fukhom billi la tidher leħha u lankas daħna. Mur gib il Patri Schwartz li ivvintah.

Fl-Egitto hemm it-tixxix seūna billi Wardani, li chien katel il-Butros Baħxa, gie icċuddannat għal meut. Da'l ġraġ net saret dimostrazzjoni contra il-Consul ingleż Colst u ghajjtu « *Abbasso il-dispotismo e la tirannide!* ». L-Egizzjani billi jid-rilhom li huma maħkura m'il Inglizi jridu b'il fors l-indipendenza.

Nitolbu għa-r-ruħ ta' **Angela Micalef**, li mietet f'San Pañi-Baħar, fit il-ruħ ta' 93 sena, biex Alla jatiha il-mistrin ta' dejjem.

Nitolbu ucoll għa-r-ruħ ta's-Sur **Salv Manchę** (hu il-Curunell u Prof Lorenz), li ħallha dana il-vied ta'd-dmugħ it-tit ġraġnet ilu, fl-Imsida, fejn chien maħbub minn cullhadd għal l-imgieba tajjba tiegħu.

Jiena meta chien hemm bżonn dejjem ctibt dac li chien jidher tiegħi fuk xi membri ta'l Pulizija, iż-żda billi dana jiena katt ma għamiltu għal personalità iż-żda biss għal gid ta'l pakk jidher tiegħi. Il-Pulizija, għandha, chif għidna chemm il-darba, takdi dmirha b'il heġġa u b'il hrara ga la darba hi imħallsa għal hekk, iż-żda biex tagħmel il-kalb tas-sen hemm bżonn li il-Capijiet jagħmlu ħakk magħħha chif jixrak, għaliex il-paga hi żgħira u min jithabat u jirrischja ħajtu jagħmlu biss b'it-tama li javanza, iż-żda meta jara li javanza aktarx dauc il-benjamini li jecunu biss saħħnu is-siggur ta'l officċju għax f'loc cunjom uieħed jinzer ta' jcollhom tnejn jeu għax iż-żommru ruħhom ta' Inglizi bla ma huma, min hu katt dac li sejjjer jidher go glieda biex jakla dakka ta' mus jeu jati is-salt il-xi ħalliel biex jispara? U haġi hatna m'il pulizija għandha ragħun biex tbigħi. ABBASSO mela IN-NIPOTISMU.

Il-FUNERAL ta' mibchi Sultan Edward irnexxa tasseu xi ħaġa cbira li bħalu fit-tifla' b'ista qiegħi. F'il-20 ta' Mejju it-temp seba b'xemx m'il isbaħ u b'eluf ta' nies jiġi ġiġi ma't-torok minn f'jil għod lu. Il-vapuri ta'l-art u it-trammijiet, għad li hemm l-eluf u chienu jaslu cull minuta ma laħħekx ma'n-nies li riedu jidher f'Londra u ħalleu xi għaxar t-elef l-ura. F-is-sitta u nofs ta' f'il-ghodu it-trick muejn chellu jgħaddi il-funeral chienet ga maħnuka bħal bajda b'in-nies. Il-cap ta'l Pulizija kal li katt ma jif-tacar li ra f'dic il-belt folla hekk cbira. Il-pulizija beż-żeġ hafna li ma jicolliex il-ħila li iż-żommin il-folla ta' n-nies iż-żda irnexxiha. Ringhiela suldati cull naħħa chienet iż-żomm il-passaġġ tieles. Is-shana billi chienet kañu jaħmet seūna fuk dauc il-folol u bdeu jnxehu nies għaxja minn tulhom bl-iffull addoċċe. Ma tul it-torok chien hemm ucoll erbgħin elf suldat biex iż-żomm il-folol. Il-funeral dar ma't-torok principali ta'l-belt sa-ūasslu il-cadavru f'il Cappella Reali ta' Windsor.

Il-processjoni minn Westminster Hall għal istazzjon ta' Paddington chienet tħula ħasna u sabiha uisk. Chien hemm f'dina l-armi ta' riġimenti u ta'l-bastimenti collha, ta'l-Indjani, ta'l-Colonjali u ta'l-Interni. Chien hemm ir-Rappresentanti ta' tliettax l-armata u esercitu strangieri u ħasna fiz-zjalji ta' Slaten barranin collha bl-uniformi imżeu u micsija galluni u pjumi. Il-caxxa fuk il-canun b'il-cadavru imxiet għaliha u īvarajha mexxa iż-żiġi ta'r-Re u l-Standard Reali. Uħra imxeu il-cavalcati ta' disa monarchi, 47 bejn slaten, eredi ta'

tron, Presidenti u prinepijiet oħra, u kuddiem daup collha mexa is-Sultan Ĝorg b'il Czar ta'l Germanja banda u id-Duke of Connaught fi-oħra. Ir-rappresentanti ta'l Ġappun, ta'l Italia u ta'r-Russja imxeu flimchien. Cull Sultan chellu ma' dñaru hafna Cavalieri fuk iż-żu ġiemel. Uarajhom imxeu tħax il carozza ta'l Istat bl-Irgejjen, b'il Principissi u b'id-dami u ħara id-Delegati Cinisi, Canadisi, Australijsi, Roosvelt għal l-Istati Uniti, Pichon għal Franza u ir-rappresentant ta'l Persja. M'il bidu sa'l abbar ta'l processjoni il baned dakku hafna marci funebri li kanklu il kalb u siltu id-dmugħ ta' cullhadd. Il cadavru uasal fl-Istazzjon ta' Paddington f'il ħdax u nofs, sagħtejn ħara li telku minn Westminster Hall. Bakgħu hafna nies corru b'ir-rassa li chien hemm u in-nies li hasshom hażin bl-imbuttar chienu eluf. Ir-Regina chienet liebsa il-luttu strett b'velu fuk unctionha u x'hin niżlet m'il carrozza għlinha u biesha il Czar Guelph. Uara il caxxa chien hekk jikkumpanja il chelb ucoll li tant chien ijhob ir-Re u li dejjem chien jieħdu miegħu cull fejn chien ijmur. Il caxxa refghuha il baħrin. Is-Slaten collha ił-takgħu f'Windsor li chienet imżejjna sabiħ ūisk. Cull minuta bdeu jisparaū tir ta' qanun. X'hin l-Arciskof kal l-aħħar talb, u spiċċa l-Innu Reali, u bdeu jitiegħu it-trab, ir-Regina Alexandra inxteħtet għa-r-rċoptejha u nbiet unctionha bejn idejha tolfok. Is-Sultan Ĝorg ma satax iż-żomm id-dmugħ. Uara li l-Arciskof bierec il caxxa, is-Sultan Ĝorg ha l-ommu mn'idha biex jatu l-aħħar dakka ta' għajnej u pogġa fukha l-Standard Reali u haġġi inxteħet it-trab fuk il caxxa u saret id-difna. 6,000 ruh taħhom l-gelexxi u 20 ruh chellhom jieħduhom l-isptar. Ma'd-dinja collha saru servizzi religjusi għal ruħu. Dan il-funeral niera tas-sseu chenix hi cbira l-Inghilterra u chemm chien matħbub is-Sultan tagħha.

Sa chenm il-polemichi fuk il-gazzetti ma jecollhomx il fini li joffendu personalment l-in-nies gid cbir hafna jaġħmlu għaliex il pubblicu meta jisma, iż-żeu kniepen iċcun jista jifhem il-qwestjonijiet ta'l pakkis aħjar u jbiddel dejjem il-fehma tiegħu għal, fid. Ghaldakstant il-polemica li tkanklet fuk il-Gazzetta di Malta sa chenm tibka bla attacchi personali gid biex tista tagħmel għaliex billi kiegħdin jieħdu sehekk fis-sara minn daue li jifhemu f'il politika l-ahħar iż-żejt jidla f'uiċċe l-ilma u nara dæc li tasseu hemm bżonn, li jsir għal fid ta'l pakkis. S'issa cullhadd ta il-fehma chif hafna hu iżda f'qwestjonijiet bħal din il-fehma ta' unctioni jeu ta' fit-tit ma hix b'iż-żejjed billi hemm bżonn li inkisu mitt darba u na tgħidha biex ma nagħmlux figura cherha kuddiem il-Ministru u nitiflu colloxx billi jgħid li ma ħakkniex li jaġi minnha Co-stituzzjoni aħjar. Il-fehma ta'l-cotra illum hi li il-Cunsilier għandhom jitilku f'Ottubru li gejj biex issir Elezzjoni għidha ġalli il-poplu juri il-fehma tiegħu jecce iż-żidhom jibkgħu miex-jin b'il politika li huma filha jeu le. L-Onor: Ċaruanu-Gatto hu ta' din il-fehma u kalu f'il-Cunsill ċar u tōnd u ta' dina il-fehma ucoll huma l-Onor: Mattei, Pullicino u Said. Mela ga la darba il-Cunsilier inkasmu bejniethom f'il-fehma jecce għandhomx jibkgħu jeu le f'il-Cunsill hemm bżonn li jindah xi hadd biex jakleb il-chesħxa u dana ix-xi hadd għandu jibda biex iċċu il-Cunsill Popolari li jirrappresenta il-poplu collu. F'dana il-Cunsill hemm hafna nies intelligenti u li jifhemu f'il politika u għalhekk u jidher iż-żgħid jaġi minnha. Il-fehma ta' cullhadd tibda timmarċa ruħha, it-triek ta'l vera politika li għandha nakbdu jeu incomplu għal fid-pakkis. Il-fehma ta'l-Cunsill popolari tigħi ħara imġħarbla m'il istampa collha u b'heċċi tissäħħah jeu jinchix fu il-disfetti tagħha. Uara,

li il-pubblicu jisma il-fehma ta'l Cunsill Popolari u it-tgħarbil ta'l Istampa dana jidu it-tgħarbil u il-fehma tiegħu u jecce ħara dana it-tgħarbil u l-istudju collu cullhadd jasal f'il-fehma li hekk bżonn li il-Cunsilier jakbdu triek oħra, ma na f斧 għala is-Sur Cicc u minn kiegħed jaħseb bħalu ma għandhomx jikkumenta il-poplu li il-għid jeu id-den ta'l pakkis l-aktar li jmiss lili. Mela kabel ma niddedju sejħa dina il-qwestjoni ta' htiegħa cbira, inħallu il-fehma tagħha fit f'il genb u nara x-xihi il-fehma generali u jecce hix bażata fuk pedament tajjeb u f'il cas bla ma nħarsu lejn hadd, nimxu fukha.

Uara li chien ga compost dac li għid issa fakkx f'dakka u ħaż-żejha is-sajjetta jiġi il-Cunsilier id-decidu li jitilku sa' l-erba taxx ta' Ottubru li gejj u m'hux issa biex il-Gvern ma jkunx jista japroftta ruħu li jħalli sena il-Cunsill bla elezzjonijiet. Għal dina l-aħħar li fakkx f'id hin bla u akt bla ma hadd chien jistennha u ħara li inchitbu daue l-articol m'is-Sur Cicc f'il-Malta li fil-hom kien li ma chienx bi ħsiebu li jiddimmetti ruħu għaliex scond il-fehma tiegħu ma chienx ta' fid-għid għal pakkis li jitilku, baxxa cullhadd b'ħalku mistu b'il għageb. Jiena għal-lum ma irridx li nidhol f'il-ghalka jecce chienx hemm loc li jitilku jeu le iżda irrid ingħid biss li it-telka tagħhom hin bla u akt ma dakkitli xejn. Għaliex jeu chien hemm loc li jitilku jeu ma chienx hemm. Jecce chien hemm chien imiš-shom għamlu id-dimissjoni minn jeddhom u m'hux għażiex l-ohrajn uaslu għad-deċiżjoni tagħhom kabel ma tkanklet il «Gazzetta di Malta». Jiena jidħiħi li il-pass ta'l-Cunsilier sar horrox-borox ūisk billi setgħu kabel jiddecidu jisimgħu il-fehma ta'l-Cunsill Popolari jeu jaġħi meeting biex jara jecce dac li kalet il «Gazzetta di Malta» hux tasseu dac li jrid il-poplu jeu le. Jiddispjaci nħafna li b'dina il-burraxxa li tkanklet sejjjer ijsir nħafna deni għal pakkis u li ma incunux nistgħu nirranka chif għieb u jaħak għaliex iż-żgħid sejħa il-proverbu li «Kattusa għiġġelija tagħmel l-uliedha għomni.»

Chiexu l-affari saret fit-actar b'il calma u b'il ħsieb, specialment li sa Ottubru għad baxxa m'al hames xhur, chiexu niċċed chien jista jkisha darbtejn kabel jaktagħiha; iżda issa li il-bomba fakkx ma jistgħux ta' ir-ġiegħ li huma jergħiġ lu u dana il-pass chif ittieħed sejjjer iċċu m'hux biss ir-rovina ta' Partit Nazzjonali iż-żidha ta' l-hafni snin sacrifici li saru kabel biex il-politika tagħha uaslet teja konnha għoddha uasla illum. Is-Sur Cicc ħara dac li chiteb ma jistax tħlief jirtira m'il politika u meta jirtira hu, b'id-disfetti collha li għandu, ma na f斧 għal partit ieħor li jecu iż-żidhom jidher jaġi minnha. U ta' dana refghet responsabbiltà cbira nħafna il-Gazzetta di Malta, b'il burraxxa li kanklet.

EDUARDU SEBGHA.

(Jissocta minn numru ta' kabel.)

F'it-3 ta' April ta' 1854 deher l-eñuel darba m'ommu fuk it-tron, f'Buchingham Palace meta ħabbrulha il guerra ta'l Crimea. Fl-istess zmien, f'Osborne, chienu kieghdin ijghall-muh l-Istorja Naturali billi ġħamlulu mużeñ żgħir u iż-snajja, u Edūardu tgħallem ta' carpentier tajjeb hafna. Barra minn dana chienu jgħallmu jaħdem ir-raba, u cull princep chellu ir-rokgħa tiegħu b'il ġħoddha b'isimhom li ġħadhom merfu-ġħa sa'l-lum. Chellhom ucoll ccina fejn chienu ijgħallmuhom ijsajjru u fortizza żgħira li chienu jassaltau u jiddefendu bejn-hom. Minn dan għandcom tara li allavolja jcunu prinċipijet u ma jen Jonkoshom xejn iż-ċċiexhom għa'x-xogħol u jgħall-muhom sa's-snajja; f'il hin li ħafna uled il-fokra biex ma ingħidix għonja ucoll jitrabbeu f'il ġħass, bla ħila ta' xejn u bosta xebbiet iż-żorr f'darhom bla ma jaſu lankas jagħmlu froga jeu jsevju fetka f'dublett.

F'is-sajf ta'l 1855 mar m'al familja sa Franzia. L-Imperatur lakgħhom f'Boulogne-sur-Mer, il belt fejn sar l-eñuel Congress ta'l Esperanto, u dahlu f'Parigi fost festi u ferħ l-actar ebar. Il-franciżi ferħu b'il Princep Edūardu ħafna għalliex kalu: « qui est si gentil. » Fl-1857 missieru ħadu fl-« Art Treasures Exhibition » ta' Manchester, Fl-istess sena telak m'il Inghilterra biex jaġħmel daura ta' sitt xhur ma'l Eūropa biex jitħallek u jitħarreg seūva f'id-din. Fl-Isviz-żera ha pjacir tasseu u laħak mexa għal għoxrin mil-cull jum. Fl-1858 mar ġħamel daura fl-Irlanda biex ra i' famusi ġħad-dajjar ta' Killarney li hemm min chiteb li huma l-isbaħ loc li haū f'id-din. Üara intħalak f'il White Lodge ta' Richmond Park biex iż-żejjji ruħu għal l-eżamijiet militari. Fl-1858 ġħamlulu il-grizma f'Windsor u kabel id-Decan Wellesley ġħamillu eżami ta' siegħa shiħa li minnu ħareġ rebbieħ.

Meta laħħak id-dsatax ol-sena bdeñ nieżlin l-unuri fuku bħal xita. Bdeñ biex ġħamlu Cavalier ta'l Garter u Curunell fl-Armata. Ir-Regina ta' Spanja tatu l-Ordn ta'l « Golden Fleece; » u meta mar Berlin jara l-oħtu, li fit il-kabinet chienet iż-żeżeu-ūget hemm, kala minn għand il Princep Reggent ta'l Prussja I-« Ordn ta'l Ajla Seuda » li feraħ bih ūisk. Üara ġħamlu K.T; K.P; G.C.B; G.C.I.S; G.C.M.G; P.C; Aid-de-Camp ta'r-Regina; Field-Marshal ta't-Truppi, Curunell-Cap ta'l « Life Guards, » ta'r-« Royal Horse Guards, » u ta't-« Tenth Hussars; » Curunell-Onorarju ta'l « Oxford and Cambridge University Corps of Rifle Volunteers; » ta't-Tielet Battaljun ta'l « Gordon Highlanders; » ta's-Sutherland Highland Rifles Volunteers u Captain-Onorarju ta'r-Royal Navy Reserve.

Edūardu beda il-hajja pubblica tiegħu meta ippresenta l-istandard lill « Hundredth Prince of Wales Royal Regiment of Foot, » f'Shornciffe. Sa'l-lum chien dejjem taħt il-mad-dad ta' ommu u misseru, u li ma rabbeħ katt imhejjem u katt ma taħu riħ żejjed. Ir-Regina allura chitbitlu ittra-sabiha ħafna fejn kaltlu li issa sar ragel u li rajh chien f'id-jeħbi. Edūardu meta kraha, tant missetlu kalbu, li infexx jibchi.

Haū fettillu li jmur maħra sa' Ruma u jżur il-Papa, żda il-poplu tkankal u għalhekk ivvajgħa taħt l-isem ta' Ba-

runi Renfrew. Mar l-eñuel l-Olanda, u baka għaddejj minn Frankfort, Munich, Innspruck, Trentu u Verona u ħażżeż f'Ruma fi Frar u kagħad f'il Hotel des Isles Britanniques fi Pjazza del Popolo. Il Princep Edūardu mar ġħamel żjara lil Papa Piu Disgħa u studja l-arti, b'cors regolari, u żar il-ħuejjeg sbiex u rari li sata jara f'dic ll belt cbira u antika. Fl-Carnival ta' dic is-sena chera apartament għalihi fuk il Corso u beda b'il perlini u b'il buċċetti jissotta chemm nisa chienu jgħaddu minn taħtu, u li f'loc li tgherr Xu actar bdeñ jiffulla biex iż-ċollhom tifċħira ta' dana il Princep maħbub dejjem minn cull-hadd u l-actar minn nisa għal-ħebda tajjeb tiegħu. Meta telak minn hemm mar Gibiltà, Tangier, Cadiz, Xeres, Sivilia, Malaga, Granada fejn ra l-Alhambra, tieħed m'il actar palazzi famusi li haū f'id-din ja, u minn hemm mar Lisbona mnejn telak għal-Londra.

Biex iż-żejt tiegħu mar fl-Università ta' Edinburgu. Dr. Lyon Playfair għallmu il Chimica ta'l Manifatturi; Dr. Schmitz, tedesc, l-Istorja Rumana; u compla tharreg seūna f'it-taljan, f'il franciż u f'it-tedesc. Haū studja ucoll seūna il-Ligi b'Mr. Fisher bħala tutur tiegħu.

F'Ottubru mar f'Oxford fejn missieru mar katta fit-ġrat miegħu. Dana chien darri li jbaccar f'il ġħodu u għal-hekk f'it-tmienja chien dejjem iċcun il-čnisja għa's-servizz religius. Il Prof. Goldvin-Smith għallmu l-Istorja Moderna; il Canonu Stanley l-Istorja Ecclesiastica; u id-Decan Liddell għinu ħafna ucoll fl-istudju tiegħu. Il-logħob tiegħu preferit chien it-tennis u chien iż-żebbi jakdet ucoll.

Billi ir-Regina Vittorja chienet üiegħdet li għandha tibagħtu jżur il-Canada, telak għal hemm ħara li spicċa l-istudji f'Oxford. Ra baħar kalil sa' ħażżeż ma'l « Hero » iż-żid il-ferħ li ferħu biex f'Newfoundland nessiż collo. In-nisa sajjieda ta' hemm lakgħuh m'il aħjar u bdeñ iż-żejju: « God bless his pretty face and send him a good wife. » Dar il-bliet il-cbar ta'l Canada u f'ix-Xmara Sugħenay katta ġurnata shiħa jistad is-salamun. Ra ucoll il-cascati ta'n-Niagara li geu imdaūna bħala turija ta' għiġi lili.

Fl-istati Uniti chellu lakgħa sabiha ħafna ucoll. F'Washington lakgħu il-President Buchanan f'il White House. Mar żar il-kabar ta'l cbir Washington fuk il-Muntanja Vernon, u haġġi, b'tifċħira, sigra ta'l kastan ma' genbu. Il-President ħara chiteb l-ir-Regina Vittorja fejn kallha: — « his conduct throughout has been such as become his age and station. Dignified, frank and affable he has conciliated, wherever he has been, the kindness and respect of all. »

Mall-ħażżeż u minn ħażżeż iż-żorr f'Oxford biex iż-żejt tiegħi. Iftit studju ieħor u minn hemm mar f'Cambridge, f'it-Trinity College, bħala under-graduate. Haū studja l-Istorja u il-Ligi Costituzzjoni, u il Prof. Kingsley taħbi xi lezzjonijiet id-dar ucoll. F'is-sajf ta'l 1861 mar iż-żikkat il-vaganzi f'il Curragħ ta' Kildare ma'l Grenadier Guards; u ħara mar m'ommu u missieru f'Killarney. F'Settembru ippresenta il-bandiera l-is-36 Rigaħ f'Curragħ. Minn hemm telak ghall Germanja biex jara il-Manuvri Prussjani. Iż-żid barra minn dan chellu ħsieb, ieħor, igħifieri li jiltaka ma'l Principessa Alexandra ta'd-Danimarca, li chellha ucoll tinzel sa'l Germanja biex jara toghġibux halli jitgħarras magħha.

bħala kasba dgħajjfa f'buffura kalila tmil rasec, malajr issib disa irgiel oħra bħal żeūgec, li jsejjħulhom gurati, u imħallfin irgiel bħal żeūgec li b'il ligi li balku irgiel oħra bħalhom jitgħieb il habs u jimmareca u b'in-nar ta'l infamha ġbinec, u id-dinja f'loc mogħdrija, f'loc ħniena, f'loc maha bħal ma għalleml Cristu, ma tixxet-lecx f'uċċec ħlief teasbir u insulti l-actar horox.

Mela ga la darba id-dinja hi imgharrka u ma fi ħsiebhiex tissejja għal issa ista ghajnej tajjeb il ma iddendilx cu-sec ma' xi ragel karrieki li jnasslee f-xi tabxa bħal din. Hu ragel li jħobboc għax int int u m'hux biss għażiż int mara; u li meta jitbielu b-is-snini il għmel u iż-żgħużja jibka jsib fis-xiġġbu lejc u lejn il-familja daue il-qualitajiet morali u intellettuali li jecu habbec ucoll għalihom.

LUCIJA LEVANZIN INGLOTT.

(Jissocia).

Il-Mistoksija oħt il-Għerif.

Lil B. S. (Hamrun).

L-EUÜEL DARBA LI L-ART LI SAB COLOMBO HADET L-ISEM TA' AMERICA chien fl-1507 f'il ctieb ta' Waldseemuller li chien jokghod f'il belt ta' Saint Diè, f'il Vosgi, u li għalhekk fit il-kiegħidu iż-żlampa fuks id-dar ta' dana il-geografu b'chitba biex tħafex dina il-haqqa. Roosvelt chien mistieden biex iż-żiegħidha hu iż-żda ma satax iż-żmarr.

Lil S. P. (Il-Belt).

IL PAJJISI LI FIHOM IL-HAJJA HI L-RHAS huma:— l-Italja, il-Belġju, Spanja, il-Lussemburgu, il-Portugall, l-Isvizzera u Franzja. Hi fit-tit ogħla f'il Baviera, f'id-Danimarka, f'il Montenegro, fl-Isvezja u f'in-Norveġja. Actar għalja fl-Austrija, fl-Ungherija, f'il Gran Bretanja, f'il Greċċa u f'il Balcani. Actar għalja fl-Egittu, f'il Persja u fl-Russja. Actar għalja fl-Australja, f'id-Cina, fl-Indja, f'il Corea, f'l-Gappu u f'is-Siam. Actar għalja fl-Africa ta' Fuk, ta'l Lvant u ta'l Punent, fl-America ta'n-Nofs u t'Isfel u fl-Antilli. F'Malta hi m'il orħos.

Lil S. F. (L-Isla).

L-ACBAR DREADNOUGHT LI VARAŪ S'ISSA HI IL-COLUSSUS. Isimha magħha. Dina imbniet f'il bacin ta' Clyde u giet varata f'id-9 ja' April li ħareg kuddiem xi miteju, elf ruh! Din hi id-disa *Dreadnought* li varat l-Inghilterra. Il flix-xun ta'x-xampanja li jehi minnha meta tyara xi frej-gata chissritu Lady Colebrooke. Dana il *Colusus* ma hux biss l-acbar bastiment li għadu katt deher fuu ġie il-baħar! Iggib, tnejn u għoxrin, elf tħalli l-imbajjha u hi tqieġi 180 metru ġigiferi, ma's-sitt mitt pied! Nistgħu mela nibkgħi jincantu bla ma jidħku bina ir-«*Rule Britannia, Britannia rule the waves*» għaliex l-Inghilterra chienet u naħsej li tibbha hi ir-Regina ta'l BAHAR.

L-is-Sinjura P. B. (Il-Belt).

IVA, IT-«RUBNIT» HU VERU BARCA F'DID-DAR. Jiena ippruvajtu ga għal bosta drabi u sibt li dac li intkal f-avvist hu collu minnu. B'ir-«Rubnit» tiffranca il-ħassiera għaliex billi tiffranca l-gheric collu u ma hemmx ħlief fit-tgħolija u tħalli cull niara dana ix-xogħol hafix tista tagħmlu hi ja ġej tħalli tkabbat tagħmlu l-is-sejtura jeċċi jecċi. Tirbaħ hi ja ġej tħalli tkabbat tagħmlu l-is-sejtura jeċċi jecċi. Tirbaħ

ucoll ħażna f'il hin għaliex dic il-ħasla li dari chienet trid ġurnata xogħol, b'ir-«Rubnit» f'sagħtejn tista' issir. Meta dari f'ħasla chien iż-żmarr fuks ratal sapun, meta tuża ir-«Rubnit» lankas iż-żmarr quārt, u b'hekk hekk ċiex. Il-ħuejjeg jiġu bojod daks il-carti, tisk aktar minn meta taħsilhom bl-ġħerier, u jibkgħu rotob u ċari ħafna, u billi, meta tuża ir-«Rubnit» ma tridx tuża soder, u f'ir-«Rubnit» ma hemm xejn li jagħmel ħasra, il-ħuejjeg ijservu aktar. Milli kiegħda tara l-użu ta-rrubbi «Rubnit» ma fiex għalha vantaggi u franchizza cbira, u għaldakstant nitma li tibda tużah inti ucoll. Fl-istess ilma ta'ly bojod il-ħuejjeg ta'll culur jinhaslu tajjeb hafna u ma jitsfx, u bl-ilma li jibka tista taħsel l-art bi. Biċċa «Rubnit», li isservi għal-ħasla ta'l gimgħha, ma tisniex ħlief TLIET SOLDI BISS, u tinbiegħ il-Belt għand is-Sur Wagner ta' Str: Zaccaria u Ta's-Sliema għand il-«Britannia» fi Str: It-Torri.

L. L. I.
Lil P. R. (Rabat).

Iva, KATRA ILMA TA'X-XITA TISTA TOKTOL BNIEDEM chieku ma chienx hemm l-arja li ittellha f'il għiri tagħha. Cull ħaża li taka m'il għoli aktar ma tersak lejn l-art aktar iż-żid id-tibda tħalli minnha seccda. Li ma chienx hekk chieku taka minn mogħla ragel jeu minn mogħla elf mil chienet issir ħasra u ħażda, iż-żda billi meta taka minn mogħla elf mil iż-żid aktar u aktar f'il għiri, is-sabta tħalli aktar kaunu u għalhekk il-ħasra aktar cbira. Chieku ma chienx hemm l-arja li iż-żomm l-ħġira fl-ajra chieku dana chien m'id-din ja jingibed f'dakka u katrat minnu biss billi chienet tħalli minn għoli cbir ħafna u b'heffa ucoll cbira chienet tħalli b'iż-żejjed biex ittakkab għisem ta' bniedem l-istess bħal balla ta' revolver u tokħlu. F'jé Cina juža dana il-martirju billi jorbtu l-icċundannat b'mod li ma jistax ijkankal rasu u m'il għoli ijkattru għal-żmien tħalli l-ħġira fuk rasu sa chemm fost ugiegħi bla tarf ijtakkbuhielu u joktlu. *Guttae cavant lapidem*—b'il ktajra il-ktajra thaffer il-blatt—chieku jgħidu l-antichi u b'il bejn ħaffru siek San Pietru ta' Rumu li hi ta'l bronx. Mela imkar rixa chieku ma chienx hemm l-arja li tilkaghha u tnizziha b'il mod chieku titlakha m'il għoli ferm ferm chienet tħalli tokħol bniedem. Fl-ekċi seccda ħażra tħalli minnha sittax il-pied.

LOGHOB.

It-tifsira ta't-Taħbil il-Mohħħ ta'n-numru ta' kabel hi din:

23 4/8

67. 5/10

9

100 —

TAHEBIL IL-MOHH.

Bidni li chien jaġħimilha tajjeb ħalla collox l-aktar Nofs ġidu collu lill ibnu il-ebir, m'it-tlieta ħażda ta' għidu collu lill fustani u m'id-disgħha ħażda ta' għidu collu lill ibnu iż-żgħir. Biss niddibhom li meta jaġksmu ma chellhom joktlu xejn. Dana il bidni miet ma ġħalli ħlief sbatax il-barri biss. Chiif għamlu biex kasmahom bla ma katlu l-ebda tieħed minnha?

Is-SEA-VIEW HOTEL ta'triċ il-Ġdidha ta' San Giljan, għad-dha taħta it-triċ-ċija ta' GUZE CAVALLO u għalhekk cull minn iċċu l-ħġidu jidher. Biss niddibhom li meta jaġħid biex jieħu grog ja ġe calazzjoni mal-familja, billi jsib colloxx m'il-abjar, colloxx nadif, nies il-kugħiha u colloxx b'irhis, sgur li joħrog cument u jtnni.

TRID TGHIX HAJJA HIENJA ???

(DIALOGU VERU.)

A :— Bert, x'għandec, jaka u ma tiflax?

B :— Ma tantx inhossni fiha, Ang.

A :— Jaka xi thoss?

B :— Lankas naf infissirlec collox; gismi inhossu irmazzat, tkil ċomb, il-ġogħi donnhom svitati, negħja minn xejn, malli nitla tarāġ jeu nimxi fit-nakta nifs u narmi nilheg; ma għandi aptit ta' xejn hlief li nokħod uħadhi nibbi fuk li ġrali u fuk li gejj fuki, ma għandi lebda hajra għa-xxogħol u l-ankas għa'n-nies, marridx hlief inreddeñ fuk il-għajnejha, ma nismax hlief żanżin f'idnejja, għandi toghma hażina f'hal-kki, ugieħi u tingħiż f'dahri, tokla frasi, nukkas ta' memo-ra, ninkata minn xejn, nara collox bi cbir, nieħu fastidju għal-cull ċaċċa, għandi frasi li culħadd jobghodni, li sejjjer jiġrili xi haġa cbira...

A :— B'iż-żejjed, flimteċċ, taf x'għandec?

B :— Le...

A :— Dac li chelli fit-tin żmien ilu jien—**Nevrastenija** id-dokk i-scotti.

Min hu marid b-ANEMJA (akar ta' q-demm) u jrid ijtiekk F'GHOXRIN ġurnata jieħu

L'ELIXIR TA' S. VINCENS DE PAOLI

Is-Sur G. Muscat īura għaxar snin ugiegħi ta' ras kaūni bla ma sata jfejk b'xejn ma't-tielet flix-xun għad-diddiell collox. Is-Sur Rinaldu Perini ucoll fejjak l-ibnu, ma't-tieni flix-xun, minn anenija kaūuija. Daūna is-sinjuri ucoll li sejrin insemmu ippruva u fuksom stess jeu fuk xi ħaddi ieħor u harġu jiftaħru: Dr. Edward L. Vella; Dr. Paolo Sammut (Sliema); Prof. Dr. C. Sammut; Prof. Dr. G. O. Galea; Farm: C. Arpa; Farm: G. Gili; Prof. Dr. S. Grech; Onor: Dr. A. Pullicino; Dr. L. Albanese; Negħej: G. Tagliaferro; G. Sultana; Ant: Diacono; Avv: Francesco Cardona u hafna oħrajn. Jinbigh fl-ispiżzerija ta't-Tabib

FABRIZ BORG.—Il Belt.
267, STRADA REALE.

SCOLA TA'T-TIFSIL.

Fi Strada Reale, nuvru 32, f'Birchircara, infethet Scola gdida ta't-tifsil għa'r-rgiel u għa'n-nisa, collox fuk l-arti ta'l geometrija. Min ijjid ijtiegħi kien iż-żgħix u għall-hekk minn Accademji ta' Londra Parigi u Torino billi ja' ifassal hafna. Il-hinijiet huma, m'i-t-8 ta' f'il-ghodu sa-t-8 ta' f'il-ghaxija. Jbiegħ ucoll mudelli għal-l-imbiesi ta' r-rgiel u ta' nisa bi prezzijiet irħas.

L = OSSIGENU

Li illum hu tant użat f'il-mard, dari chiex ijsir fl-ispiżzeriji m'il ispiżżari stess; iż-żda sabu li ma chienx joħrog pur b'iż-żejjed u għalhekk ma chienx jagħmel dac il-gid collu li chien iż-żmissu. Illum it-tifel ta'l Prot: Leu be ta'l Germanja (dac li ipprepara l-arja liquida) sab chif minn dina l-arja liquida joħrog l-

OSSIGENU PURISSIMU

u saret soċjetà għal dina il-haga li kiegħda tforni lill ispiżżari ma'd-dinja collha b'dana ir-rimedju tant ta' htiegħa.

HAUN MALTA

ma nafux li għandu minnu hlief

I-ISPIZZJAR ALFREDO CUMBO

Ta' Strada Rjali (kuddiem il-Club) il-Belt.
u għalhekk cull min iċċollu bżonn ta' dana l-ossigeno pur f'loc li jokħod jistenna li jlestuhu fu spiżzeriji oħra jsibu lest għand is-Sur Cumbo pur u bi prezz moderat hafna.

B :— Mela kbadt it-triek ġmieli għal-Uiied Incita hux?

A :— Jecc ma tickurax ruħec seūna...

B :— Mela għal dina il-marda tant cherha sabu xi cura?

A :— Dan l-ahhar iva, sabu cura miraculusa tasseu għaliex ip-pruvajtha jien stess...

B :— Tasseu? X'inhi? Mur ara chemm tkum flus! Hemm bżonn issiefer?

A :— Xejn minn dan collu; ma tonfokx hlief ftit xelini u tarġa tigħi b'sahħteck daks li cont. Dana hu l-**Antinevrotieku** fuq ricetta ta'l gharef **Prof: DE GIOVANNI**.

B :— Ippruvajtu!! Ma rajt lebda gid...

A :— Possibbli? Chemm il-flixcun had?

B :— Tnejn shah...

A :— Chal marda tiegħec hemm bżonn li biex tekridha m'il kiegh tieku ghallankas erbha jeu nofs tużżana u tara chif tħiekk tasseu...

B :— Tghid? Narġa niżiprova?

A :— Isma minni compli hu fit-tin fliexchen seūna u la tixrobx spirti u tara chif kieghed inchellmeċ ta' veru habib...

B :— Mela nisma minnec... Arani sejjer għand is-Sur **FRED CUMBO**, l-ispizzjar ta' Strada Rjali, ta'l Belt, halli mixtri flixcun iehor...

A :— Tagħmel seūna! Sahha, Bert, u mitt sena risk...

B :— Sahha Ang u grazzi hafna ta'l gid li tixtiekl.

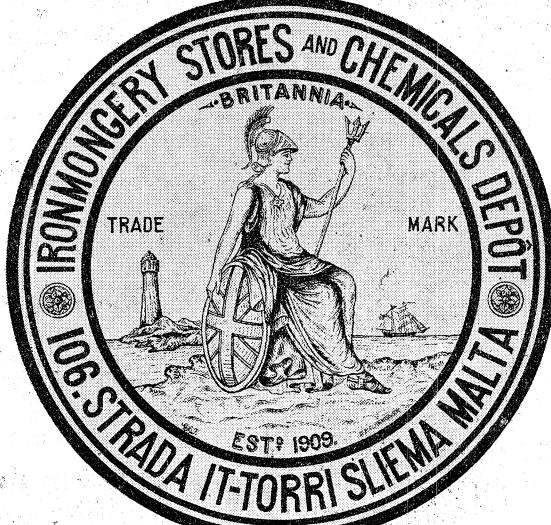
BRITANNIA

STABILIMENT GDID

Ta' Ferramenti, Ghodod, Huejjeg ta' Chimiea u Fotografija, Zebgħa, &c.

BRITANNIA

INJAM
ta'1 ahmar, ta'1 abjat, u ta'1 eauba.
Colloxx m'il irħas u m'il ahjar.

BRITANNIA

IS-SAHHAR FALZUN

Billi dana ir-romanz patriu-originali intghogob tiisk u hafna li ma chienux imseħħbin f'in-« Nahla » xtieku jakrau, dalu akt toħrog fi ctieb l-eñu taksima. It-tieni taksima tibda tidher ma iddumx f'in-« Nahla » u m'hux sgur li ħara toħrog ucoll fi ctieb jecc l-eñu taksima ma tinbiegħx collha.

FLUS! FLUS! FLUS!

Min ijjrid jixtri jeū ijbigh titoli b'il premju jeū bl-imghax, u l-actar ta'l Ferrovia Turchia Europea, Credit Foncier, Croce Rossa u oħrajin ijmur għand is-Sur C. Bornaccini, Strada Forni, Nru. 87, il Belt, cull jum barra m'il festi u il-ħdud, m'iż-tmienja sa nosinhar, fejn jista jieħu úcoll cull informazzjoni oħra.

SNIEN! SNIEN! SNIEN!

Il-Chirurgu-Dentista Alfonso Urso resak b'id-dar tiegħu actar l-isfel f'il Pjazza ta' Raħal Għid u għalhecc issa jokgħod sevva seu kuddiem il-ġħajnej. Cull min ijtixxu għal kliegħ jeū għa'x-xogħol ta's-sniex barranin, li għalihom hu tant imfah-har, ijsibu uara nofs inħar dejjem id-dar.

Min ijcun ijjrid jircanta xi hag'a u jrid jitlakha f'idejn seuua b'garanzija talli jcollu bi flus kiegh-din l-Anglo Egyptian Bank, u b'il-ftehim li sa jumejn uara il-bejgh għandu jatic il-flus, li jcunu dahlu u ma dana bi drittijiet l-actar moderati imur għand Is-Sur DIOMEDE AZZOPARDI

TA'

STRADA RJALI, Nru: 10^A. IL BELT,
fejn ijsib għal bejgh cull xorta ta' mobbli u fajjenzi,
g'odda u seconda man, bi prezziżiet irhas tasseu.

Tè Ta Ceylon 'MARAVILLA'

IPPREMJAT B'GHAXAR MIDALJI

TAD-DEHEB

GHAL

KAUUA IT-TOGHMA U IS-SAFĀ TIEGHU

JINBIEGH 1/6 & 1/8 IR-RATAL

GHAND L'AGENTI F'MALTA

C. CAMILLERI & SONS**50 STR. MERCANTI IL BELT**

CAMPIONI TA DAN IT-TÈ JINTGHATAU B'XEIN.

BLBY FORMOSA

In-“Nahla” tistampa ruhha fl-Istamperija “EMPIRE PRESS” ta’s-Sur Critien fi Strada Magazzini, Nru. 8, il-Furjana fejn ijsir ueoll cull xorta ta’ xogħol ta’ stampa b’ir-rekka collha u bi prezziżiet irhas ferm.